

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 11 (35)

Львів, 1-го червня 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90
NASZ ŁEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

Міністер виступив проти надмірности кар

Міністер внутрішніх справ видав обіжнюк до всіх воеводів і старостів. В цій обіжнюку міністер зазначає, що адміністраційні кари повинні мати характер виховний, а не тільки карно-репресійний. Тому не вільно накладати кари за дрібні провини, що повстали не зі злої волі, але з незнання правних приписів. В таких випадках вистарчає звичайне остереження. В кожному поодинокому випадкові треба брати під увагу матеріяльний стан кожної особи, щоб кара не була надмірним тягарем для покараного. Адміністраційні розправи мають забирати як найменше часу. (Отже й за такі „промахи“, як ізда не тою стороною або брак таблички при возі, не повинно ся зараз карати, а повчити й упімнути).

Загальні Збори українського Т-ва „Народній Дім“

Дня 10-го травня відбулися в Сяноці загальні збори лемківського товариства „Український Народній Дім“ під головуванням д-ра В. Карановича. Із предложеного звідомлення діяльності виділу видно, що дякуючи підмозі американських земляків, Товариство було в силі сплатити цілковито борги, що їх зятягнуло на купно площі та має ще майже 2000 зл. на будову домівки. Треба, щоб краєве громадянство, а саме громадянство Лемківщини, зацікавилось будовою домівки та причинилося видатно до цієї цілі.

Оспорування рішень Апостольського Адміністратора

Зачуваємо, що о. Качмар, якому о. д-р Масцюх поручив залишити свою парохію, подав на це рішення жалобу до Риму. Також із жалобою до Риму звернувся о. д-р Кабарівський, якому о. д-р Масцюх дав догану.

Аматорський Гурток при Крузку «Сільського Господаря» в Королівському Вороблику, побіч Риманова, у повному числі (По середині сидить голова Гуртка і режисер Степан Вархоляк).

Коби менше обіцювали та скорше зменшили

Знову багато пишеться і балакається, що міські драчки мають бути зменшені. Кажуть, що паспорти від великих штук мають коштувати 20 гр., а за поросята, вівці, телята найвище 10 гр. Всі інші оплати: постоеве, за різню і т. д. мають бути обнижені. Між іншими мають скасувати, або дуже обнизити жидівські обрядові оплати. Тих оплат дуже боронять рабіни і жидівські кагали, бо вони приносять величезні доходи жидам: до 70 міль. злотих річно. Такий то височезний податок платили «гої» жидам, бо щоб його можна було кагалам заплатити, то жидівські торговці і згінники відбивали собі ті оплати на ціні при купні худоби. Рабіни доказують, що такий обрядовий убір наказав ще Мойсей, але польські священники збивають це і доказують, що жидівські зако-

ни не наказують обрядового убою, тільки рабіни казали самі впровадити такий звичай, бо він дуже дохідний. Бобачимо, що з цього вийде.

ЧЕРЕМХИ

(передрук з «Нашої Культури»)

Мов свічка, куриться черемха
в побожній вечора руці.
Вертаються з вечірні лемки,
до хат задумано йдучи.
Моя країно верховинна, —
ні, не забудь твоїх черемх,
коли над ними місяць лине
вівсяним колачем.

Богдан Антошич.

Як хочете, щоб широко розливалось українське море, читайте і подавайте від хати до хати «НАШОГО ЛЕМКА».

Хто сіє ворожнечу та роздор?

В селі Костарівцях, сянїцького повіту, доживають ще свого віку останки замотиличених людей, що даються водити на паску різним панкам зо Сянока, що — занастивши народне майно в Сяноці (Бескид, Народний Дім) — шукають, чим би наживитися на селі. Ці останки — то Володимир Звірик, Михайло Курник, Йосиф Бурка, Йосиф Соболевський та Запоточний, бувший дозорець вязниці в Сяноці. Оці люди не можуть зрозуміти того, що вони вже виграли свою «скрипку» на селі, що нинішній селянин не той, що був перше, що вже тепер годі йому блахманити очі всякими теревенями. Недовподоби їм стало те, що село ціле, без огляду на свою партійну приналежність, стало ревню в обороні свого священника, про що ми писали недавно. Вони хотіли би знову внести в село роздор, бо звісно, що в мутній воді ліпше ловити рибу...

Є в Костарівцях церковний хор, що його вчить місцевий громадянин, Р. Соболевський. Цей хор існує вже довгий час та належать до нього українці та «руські», що згідно співають в церкві на Божу славу. Та це не подобалося таким «щирим католикам», як попередню згадані та цей декому із Сянока, тож Володимир Звірик рішився оснувати новий «руський хор». Звернувся із цим до Р. Соболевського, та цей виразно заявив, що не буде вносити роздору в село, бо є вже один спільний хор і всі там співають. Тоді В. Звірик замовив на власну руку одного панка зі Сянока, «руського», що конче хоче стати платним диригентом, Подолинського, а цей приїхав із Сянока та хотів робити пробу в читальні ім. Качковського. Члени читальні обурилися тим, що голова, В. Звірик, самовільно спровадив до читальні цього панка, зійшлися в читальні та запротестували проти цього. Подолинський, прочуваючи щось недобре, винісся із села. Зі злости Звірик не дозволив у читальні відбутися проби старого хору, чим обурив на себе майже ціле село.

Пішло зараз донесення до комісаріату поліції в Сяноці, що українці не дають «руським» оснувати хору, а з цього зачалися зараз слідства, тощо. Відтак привіз Звірик знову Подолинського до села і 10. квітня відбулася їхня проба при замкнених дверях.

Дня 14. квітня відбулися в селі загальні збори кооперативи. «Надія». На зборах зійшлися селяни, при чому майже всі присутні висказували свій жаль та невдоволення роботою В. Звірика, що загрозив навіть, що він постаріється в старостві, щоб кооперативу розв'язали. Зібрані члени рішили 66

голосами на 77 присутних вичеркнути з членів кооперативи В. Звірика за його діяння на шкоду кооперативи, а крім того вибрали до надзвірної ради кооперативи 2 українців на місце 2 «руських».

Це озлобило Звірика і він в читальні Качковського поставив внесення вичеркнути 10 членів, що проти нього на зборах кооперативи виступали, але це йому не вдалося. На його благання та впливи вичеркнули тільки одного, Павла Звірика - Похорського, що найбільш поборював В. Звірика.

Не вдалося рівнож Звірикові перевести усунення 15 членів кооперативи, що Звірикові не по нутру.

В Світлий Понеділок в чит. ім. Качковського відбувалася аматорська вистава, але вона не вдалася, бо на представлення прийшли тільки самі аматори та їхня рідня. Зате ліпшу кумедію владили рускі в Світлий Второк. На цей день був заповіджений «відчит» Музички зі Сянока і вже в само полудне приїхали до Костарівць обоє Мокрицькі, Музичка та вічний конціпієнт нотаріальний Гонсьорський. (Яка шкода, що десь Яворського завіяло — еге-ж! Прим. склад.). Приїхавши, розбрилися по селу, шукати прихильників та зараз на самому вступі почули неприємні для себе слівця. Гонсьорського хотів навіть великий руский Роман Соболевський син Йосифа запросити

до свого свата на гостину, але сват відповів, що він таких гостей не приймає. Приплентався до них і Музичка тай нуж припрошувати всіх на свій «отчит», але почув осторогу, щоб не пхав носа до чужого проса тай із цим втік. Перестрашений Гонсьорський побачив, що не переливки та став прохати Миколая Запоточного, щоб завіз його до читальні Качковського. Коло читальні обоє Мокрицькі пробували підшукати собі прихильників, а на вид хлопців та дівчат у народній нощі та вишивках не могли вкрити своєї люті. На відчит Музички пішли й українці, щоб послухати цих мудроців. Музичка став плести про те, що всі слов'яни повинні получитися разом, бо «коли Германи получаться з нордійськими народами, то зідять наперед чехів, потім поляків, а потім доберуться до руских». Плів теж про Талергоф та українців, але це все так сприяло слухачам, що голосними окликами радили Музичці крутити голову слоням, а не їм. Обірвалося при тому і Мокрицьким, а це все так зденерувало Музичку, що він аж розхворівся та почав заживати «медицину», щоб могли скінчити відчит.

Обида Мокрицького заболіла навіть репрезентанта влади і він приарештував гром. М. Патроника, але потім його пустив.

Новий подвиг «руських» в Костарівцях не вдався, а тільки наочно показав громадянам, що «руським» не йде про просвітту та добро народу, а про те, щоб внести як найбільше заколоту.

—o—

Як відбулися похорони маршала Юзефа Пілсудского

Цілий минулий тиждень тривала в цілій Польщі глибока жалоба з приводу смерті маршала Пілсудского. В середу вечором перенесли тлінні останки з Бельведеру до катедрі св. Івана. Трумну везли на гарматі найбільшого калібру. Трумна, зроблена з срібла, з шкляними віконцями, була вкрита прапором з орлом. На трумні була шабля і шапка маршала. За трумною ішов президент держави з вдовою помершого, далі родина покійного, найвищі державні достойники, генерали й старшини, представники чужих держав та делегати організацій з прапорами, супроводили похід всі роди війська. Перед трумною несли відзначення покійного і йшли найвищі духовні особи.

В катедрі св. Івана перебули тлінні останки до п'ятниці, а в п'ятницю устали трумну знов на гарматі й відвезли на мокотівські поля, де відбулася остання дефіляда військ перед

трумною, уставленою на підвищенню. По дефіляді перевезли трумну поїздом до Кракова, де в суботу відбувся властивий похорон при величезнім здвизі і похоронили маршала на Вавелю, де похоронені королі тай визначніші польські письменники й діячі. Домовину маршала Пілсудского вмістили в тій крипті, де похоронені також Тадей Косцюшко, король Ян Собескі й Юзеф Понятовські.

В день похорону зарядили в цілій Польщі в полудне одномінутову мовчанку на знак жалоби. В тій хвилині дзвонили у всіх святинях. Загальна похоронна жалоба скінчилася з днем 19. травня і в той день уже почалися вистави в театрах і кінах. Похоронна жалоба триватиме 6 тижнів від дня смерті, себто до 22. червня.

Поширюйте Нашого Лемка

Завіщання маршала

Покійний маршал перед смертю висказав свою волю, щоб його мозок віддати вченим для наукових дослідів, а серце поховати у Вільні у стіп матері покійного, якої тілліні останки спровадять до Вільна. Волю покійного сповнили. Тіло забальсамували.

Загально догадувалися, що покійний крім цього завіщання дотично своїх тілліних останків залишив ще інше завіщання, де мабуть висловив свою волю, якою дорогою має йти дальша політика польської держави, так внутрішня, як і загранична, а також назвав імена осіб, що мали б по ним таку політику продовжати. Однак тепер чутки про завіщання заперечують.

Всі заграничні газети майже одностайно признають, що смерть маршала Пілсудського є для молоді польської держави подією переломовою першорядної ваги і що дуже важкий тягар спадає на плечі тих, які мають далі кермувати долею польської держави, бо цей тягар досі майже виключно спочивав на помершому маршалі Ю. Пілсудским.

Українська Мати!

Ти — що дала нам життя і вчила ставити перші кроки на його твердому, тернистому шляху,

Ти — що виховувала нас і оточувала дбайливою опікою,

Ти — що вчила нас вимовляти перші слова в рідній українській мові,

Ти — що навчала нас любити Батьківщину, задля Неї працювати, посвячуватися, умірати,

Ти — що впоювала в нас відданість Великій Ідеї та змагання за Її здійснення, вповні заслужила Собі на нашу шану й подяку.

І ми, схилиючи голову перед Твоєю любов'ю, бажаємо вивести Тебе хоч на хвилину зі щоденних турбот і злиднів.

Ми, Твої діти, відчуваючи потребу віддячитися за Твоє велике добро і Твою надлюдську посвяту — честь Тобі віддаємо.

Останніми роками прибув нам один гарний святковий день — День Матері. Скрізь по нашій землі по містах і культурніших селах в місяці, в якому увесь християнський світ віддає свій поклін найсвятішій з матерів, Матіні Божій — робимо «Свята Матері». Сходяться матері, діточки — деклямують, співають; старші й малі згадують ті жертви й труди, які поносить кожна мати для своїх дітей, і віддають за це честь і подяку своїм матерям.

Слушно й добре зробили ті американки, що перші впровадили цей звичай спершу в Америці, а потім поширився він по цілому культурному світі. Заведім і в нас цей гарний звичай!

Присилайте негайно передплату до кінця 1935 р.

Не відкладайте на останній час!

Вирівняйте всі свої залежності за часопис „Наш Лемко“ Недавно вислали ми деяким нашим довжником листовні пригадки, тому дайте доказ своєї свідомости Без „Нашого Лемка“ не може обійтися ані один Лемко, бо „Наш Лемко“ освідомляє, боронить наших прав, вказує, як змагатися з чорною долею, що нас чимраз більше пригнітає

Не забувайте Брати Лемки в Америці про Вашу Рідню в карпатських горах, присилайте свої і для їх передплати!

„Наш Лемко“ мусить бути в кожній лемківській хаті!

ЖЕРТВА НА »РІДНУ ШКОЛУ«

В дні 5. травня ц. р. члени Кружка »Сільського Господаря« в Вороблику на Спільнім Свяченім, замість алькоголевих напиків зложили добровільно на руки Ст. Вархоляка квоту 5.03 зл. Повищу квоту переслано до Українського Педагогічного Товариства »Рідна Школа« у Львові.

ЩЕ ПРО ТАЛЕРГОФ

Протокол, списаний дня 4. травня 1935 р. в парохіяльній канцелярії в Явірці пов. Лісько з Андрієм Когутом, дяком тутешньої парохії: Підписаний при свідках оповідає слідує, як дістався до Талергофу:

»Називаюся Андрій Когут, ур. 1876 р. в Лино коло Лютовиськ, є дяком від 1903 р. в Явірці. Я був арештований і перебув пекло Талергофу, хоч я не кацап, але щирий Українець. Хоч перед війною була у нас загальна назва Русин, якої і я держався, однак ніколи не був я »жадним русским«.

Арештували мене жандарми 1914 р. за таке: Тодішній наш парох о. Л. Л. був переконань русских і мені запернумерував часопис »Руське Слово«, той часопис у мене при ревізії найшли жандарми й через те забрали мене до Талергофу, хоч і панувала досить темнота, однак ніхто не почувався кацапом, тільки всі були Українці.

В Талергофі були тисячі невинного народу — про що я сам переконався, перебувши це пекло від початку до кінця 1917 р. Дуже мало було там правдиво кацапських діячів та всі інші зовсім невинні в нічому. Були такі господарі, що йшли з уздечками на поле за кіньми, а мадяри надійшли і взяли їх. За цілий час мого побуту в Талергофі не чув я, щоби хтось признався, що він кацап і що на нього доніс якийсь Українець, хиба якийсь особистий ворог, як то звичайно буває, навіть були там

ЩЕ МАЛО ШПИРИТАІ, ВИДУМАЛИ ЕТЕР.

З газет знаємо, що польське населення на Шлеску за Краковом задурманое себе напоями, виробленими з етеру. Цю панську моду треба було занести на Лемківщину, хай закоштують другі того »ліку«. І доставляють атер в західній Лемківщині, прозваний »кропкою«, або краплею, що його поглотує село та витроює себе. В Перунці біля Нового Санча, якась Матрона Драган вела від довшого часу заводово продажу цієї отруї. За це покарали її тепер в Новосандецькому суді 3-місячним арештом. Однак така кара є замала, бо етер-кропка не лише троїть людей, але також забиває населення, тому треба таких продавців етеру якнайгостріше карати.

За шпіритаю ніхто не думає карати, хоч продають її вагонами серед білого дня. Може краще було би продумати інші способи доходу, хочби обтяти високу платню урядника, як позваляти троїти так без милосердя лемківське населення. Мало ріжної недолі, ще шпіритаю видумали, — лемки не є машинками до палення!

поляки і жиди. Там були свідомі Українці з під Ланьцута, які говорили по польськи.

Чуючи, що кацапи хотять обернути бувших талергофців на кацапів, я проти того гостро виступаю, бо це неправда. Бож і я був у Талергофі — але кацапом я ніколи не був і не буду, тільки Українцем.

Яворець, дня 4. травня 1935.

Андрей Когут

підписав власноручно.

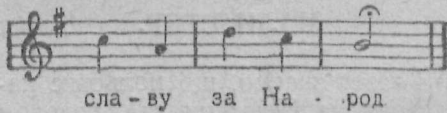
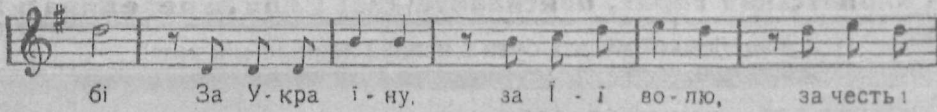
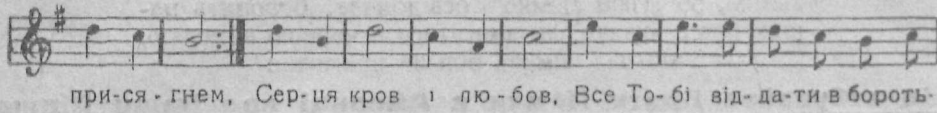
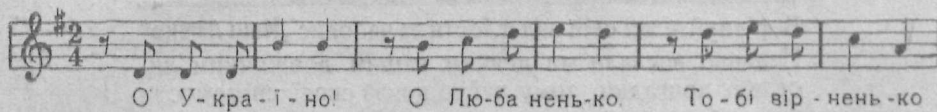
Як свідок стверджую повище зізнання і правдивість опису рівнож парохіяльною печаткою.

о. Володимир Григорович,
завідатель парохії.

Другий свідок **Василь Грешко.**

О Україно!

Пісню цю співав Перший Галицький Корпус та інші частини.

О, Люба ненько,
Тобі вірненько присягнем,
Серця, кров і любов,
Все Тобі віддати в боротьбі
За Україну,
За її долю,
За честь і славу,
За Народ!

Яремні пута
Ми вже пірвали

І зруйнували
Царський трон.
Зпід ярем
І тюрем,
Де був гніт,
Ідем на вольний світ!
За Україну,
За її долю,
За честь і славу,
За Народ!

Українське життя

В Ужгороді помер визначний український правник, професор цивільного права львівського університету, довголітній ректор українського університету в Празі, д-р С. Дністряський в 65 році життя. Його смерть викликала загальний жаль.

Чеський міністр закорд. справ Бенеш заповів вирішення правдивої границі між Закарпаттям та Словаччиною.

У Відні відбувся недавно Шевченківський концерт, при співучасті визначних сил тамошнього українського музичного світу — а саме: п'яністки Д. Каранович, Савки, Борусала та других. Концерт пройшов з повним успіхом. Німці мали нагоду бачити, як процвітає українська могутча пісня.

Заходом Українського Комітету в Лондоні (столиця Англії, де було тепер 25-ліття панування короля Юрія V.) відбувся в травні ц. р. відчит в англійському парламенті на тему: „Українська справа та її значіння для Великої Британії“.

Українські діти в Америці вивели в часі Великодня танковий попис перед президентом Америки Рузвелтом та 50.000 публікою у Вашингтоні. Цей великодній балет підготував наш брат українець В. Авраменко. Українські діти передали

президентові кошук з українськими гарними писанками — що їх немає цілий світ, бо-ж українські писанки найкращі на цілому світі. Це другі, побіч наших українських народніх вишивок, українські гордощі.

До Братів Воробличан

(за Океаном)

Брати Воробличани!

Висилаємо Вам на днях знимки Кружка „Сільського Господаря“ в Кор. Вороблику перед домівкою, Абат. Гуртка у повному складі, Правління Кружка „С. Г.“ Аматорського Гуртка першої вистави „Борці за мрію“.

Чому не відповідаєте на наші листи, та як буде з передплатою за часописи? Чи Ви вже вислали? Ми не певні, чи не пропали наші або Ваші посліднього часу листи — звертаємося до Вас за посередством хвального часопису „Наш Лемко“. Нетерпляче ждемо відповіді! Наша праця поступас вперед!

Корол. Вороблик, в травні 1935 р.

Степан Вархоляк, Михайло
Тупяк, Тома Копчак

У ЖИДІВСЬКИХ РУКАХ.

В селі Прелуки, сяницького повіту, починає чимраз більше приходити до влади тамошній жидок Менделе Сегаль. Перед Водосвяттям він, а не покликаний до цього священик, роздавав селянам зніжки на поїздку до Сянока, де перший раз виступив Ап. Адміністратор, о. др. Масцюх, тепер знову при помочі солтиса Івана Корнефала, впихається до громадської ради. З кінцем березня солтис Іван Корнефаль повідомив громадян, що асекураційну рату мають скласти в громадському уряді, в неділю. Це зацікавило дуже людей, чому саме неділю, коли час на Богослуження, солтис вибрав на стягання асекураційних рат? Деякі люди навіть понесли рату в суботу, але солтис не хотів її прийняти. Щойно в неділю справа вняснилася. Тим, що прийшли до громадської канцелярії, представився такий образ: За столом, у поміщені громадської ради, сидів Менделе Сегаль та його жінка Пепка, та збирали асекурацію. Тепер уже люди зрозуміли, що солтис не смів нарушити жидівського шабасу, а за те посмілився нарушити релігійні почування цілого села, щоб тільки Менделеві зробити вигоду. Побачимо пізніше, як вивязався Менделе з Пепкою зі свого почесного уряду.

А ще одно питання до солтиса. Усім відомо, що оплати асекураційні не збирається даром, що за те платять. Чи в селі не було вже ніодної нашої людини, що потребувала б собі заробити кілька злотих, чи все має йти в ненаситне горло Мендлі і Пепки?

БІЙКА В «СТЖЕЛЬЦУ».

Дня 5. травня, в селі Грушівка, березівського повіту, справляли хлопці, що належать до тамошнього «Стжельца», забаву з нагоди військового побору (асентерунку). У забаві брали участь також і деякі наші хлопці. На забаві прийшло до сварки між хлопцями, та сварка покінчилася бійкою. В цій бійці стжелец Міхал Даньчишин враз із своїми братами, Юліяном і Володимиром побили Юзефа Щупака, а Міхал Даньчишин пробив його багнетом так, що аж внутренності вийшли із його. Щупака віддали до лікарні, а «хоробрих» Даньчишинів арештували.

Будьмо такими, що кожного поважають і шанують, бо вони кермуються законом: поводитися з кожним так, як хочуть, щоб доводилися з ними. Тому читайте й поширюйте «НАШОГО ЛЕМКА»

Крадуть як в большевії

Свідома молодіж у Злочькім к. Мушини хотіла прикрасити свою церкву і вишила гарну хоругву, яку мали посвятити на сам Великдень перед Службою Божою.

Викінчену хоругву в суботу ввечором принесено до церкви та віддано до розпорядимости о. пароха. Хорухов замкнено в закрестії. Коло години одинадцятої вночі невідомі злочинці замкнули знадвору церков і вартуючих коло плащениці людей. Вибили в закрестії вікно, украли вишиту хоругву, дручка не взяли, бо не мали змоги його витягнути. Мусіли витягати якимсь гаком, бо крат у вікні не виломали. Інших річей не вкрадено. — З крадіжкою мусіли спішитися, бо вартівники зачали виважувати церковні двері, щоб видістатися з церкви.

Настрашені тим злодії втікли. Вартярі (вийшовши) видобувшись з церкви закликали поблизьких сусідів і зачали погною за злодіями, одначе без успіху.

Цікаве, що в селі тої ночі був в цивільному одязі службовик граничної сторожі та нікого не бачив.

Догадуються, що крадіж поповнили збаламучені москвофіли, котрі навіть у вишивках бачать українітво.

Злочинці крадежи не поповнили самовільно, а найправдоподібніше за намовою тих безбожників, що найперше славно і явно (бо тепер роблять те саме на тихо) шпирили схизму, а зараз взялись до агітації за католицизмом, як тільки Адміністратор о. Масцюх хотів би їм за це добре заплатити. Однак збаламучені селяни не пізналися, ще на них і тому ще їм вірять, але це лише одиниці. Багато свідомих Лемків уже знає їхні подвиги та тверезо дивиться на відносини, які тепер панують на Лемківщині. Не пізнався ще на них Ап. Адміністратор — хоч все є можливе, бо не бачить, куди дтянуть ці безбожники. Багато вождів програвало війну, що не були добрими стратегами та не хотіли бачити внутрішнього «разни його».

Українець — Лемко.

Продам дешево дві машини до виробу дахівок і одну до бльоків (цоклів) А. Савицька і Син, фабрика дахівок в РОЗДОЛІ п. льоко.

Хай утішаться українські діти.

На наш заклик в ч. 8. сторінка 4, де взиваємо свідомих громадян до збірок на „Дзвіночок“ для нашої української дитини — передав через Адміністрацію „Нашого Лемка“ „Свідомий“ зі Сянока квоту 6 (шість) злотих на три цілорічні передплати „Дзвіночка“, що його буде одержувати: Оленка Гаречмак в Тарнавці, Стефка Грицьків д. Феська та Славка Скрабут д. Гриця, в Синеви.

Наші вказані найменші з радістю приймають рідне слово, одначе сотки у нас вписаної української дівчорки на Лемківщині чекає з тугою на світло правди, тому кличемо: Хто черговий добровільно докине дальшу цеглину до будови нашої Батьківщини?

ПРИГАДКИ.

Усіх наших Братів за Океаном в Карнегіе, Па, Гудсон Па, Люцерни Ко, Міннерс М. Па, Сінгас Н. Й., Скульки Ко, як рівнож в Брантфорд Онт, Ценора Онт, в Едмонтоні, Торонто та в Монтовідео прохаємо вчливо вже присилати належитість за одержані числа «Нашого Лемка» та дальші передплати з цим, що цілорічна передплата для всіх позаєвропейських країв на «Нашого Лемка» виносить річно 1.50 (півтора) ам. доляра, або рівновартість.

Взивасмо також присилати масові передплати для Вашої Рідні в горах Карпатах на «Нашого Лемка» та дитячий часопис «Дзвіночок».

Віriamo, Чесні Брати, що лежить Вам на серці добро Рідних Сторін, тому сповніте Ваш громадянський обов'язок і негайно вишлете Ваші передплати та для Ваших Найближчих, бо цим поможете нашим злидиям та рідному часописові.

Адміністрація «Нашого Лемка».

„Віддовження села“

Дня 14. IV. ц. р. в домівці „Сільського Господаря“ в Кор. Вороблику уряджено за дозволом староства відчит п. н. „Віддовження рільництва“, що його виголосив мгр. Лев Букатович зі Сянока. На відчит, який був виголошений річево і зрозуміло, прибули всі члени Кружка „С. Г.“ У нас вже давно відчувалося потребу ближчого пояснення так важного для селян закона і тому після річевого пояснення мгр-а відчували зібрані загальне відпруження і задоволення.

Добр. мгр-а Букатовича просимо ближче заінтересуватися нашим селом та частіше нас навиджувати.

Прийвні

НЕПРАВДИВІ ВІСТІ.

Чутки про те, що нібито завдяки впливові о. д-ра Масцюха ціле село Бортне перейшло з православ'я на унію, показали неправдиві. По місії оо. Редемптористів, що в ній о. др. Масцюх не брав участі, перейшло з православ'я на унію всього 11 осіб. Не здійснюються також вісті про поворот до унії селян з Липівця, сянницького повіту.

„Православні подвижники“

Цікавий батюшка є тепер у нас в Чорнім. Він галичанин, селянин зпід Бібрки, а брат його є учителем на сході, перейшов на латинство й організує там «стшельца». — Цей батюшка Павлишин є ще й «редактором» московсько-православного часопису «Слово». Є там деякі статті, писані кацапським жаргоном — ніби по-українськи і це якраз пише батюшка Павлишин. Для волиців виходить ще особібно православний часопис також ніби по-українськи. І в ньому мабуть найбільше «докладів» містити також цей Павлишин. Сам батюшка Павлишин є зятем гр.-кат. священника. Жінка є учителькою в сусіднім селі Радоцина, а він завзятим агітатором православ'я і «русскости». Як осінню еп. Сімон обїздив Лемківщину, то цей Павлишин читав всюду доклади для батюшків, як мають повести працю в користь православ'я на Лемківщині. Йому помагають в обїздках адвокат Сьокало, учителі Вислоцький і Юрковський, теперішній віит Йодловський по чисто українських селах. Вигребують там по кілька кацапів і закладають читальні Качковського. Це якраз тоті 5 господинів з батюшкою Павлишином заложили таку читальню в Пантній. Перший раз на «общом собранії» не було нікого. Відїхали подвижники з нічим, а другим разом якраз їм удалося, бо всі пантяне були тоді на місії в Бортнім.

Проф. Іван Филипчак

Віче в Сяноці в 980 р.

(Уривок з повісті „За Сян“)
вид. в Коломиї 1928 р.

Сяніцький князь Якун, бувший підручник і дружинник князя Київського Ігоря, скликав у Сяноці в р. 980. віче старшин, всего племені карпатів-лемків.

Зіхались вільні горожани в великім числі від послідних рубежів Сяніцької землі: від Дунайця рки, від Грибова, Бича, Тиліча, Мушини, Горлиць, Жмигорода, Дуклі, Балигорода, від Чудця, Стрижева, Ряшева, Переворська і ударили у великій вічевий дзвін, який стояв на сяніцькім майдані (нині ринок). Дзвін цей звали Прокопом. Славний був на цілі гори, на цілу Карпатію. (Деякі учені твердять, що нинішня Лемківщина у давнині звалася Карпатією, а лемки — карпатами, мабуть від гір — Ред.). Його привіз з Болгарії св. Прокіп, усеник св. Методія, коли перед 100 роками навертав сяніцьких руснаків на віру Христову.

Дзвін цей скликав вірних на богослуження, відпроваджував мерців до гробу, дзвонив на приказ князя, звиваючи руснаків на віче. Більш, як двісті літ був він у великій пам'яті у всіх карпатів, як перша дорога пам'ятка Христової віри в цих сторонах. Голос його поважний, повчий розносився на кільканадцять миль в окрузі. Почувши його маєстатичний голос, збігалися наші гірники з усіх закутків до своєї столиці, бо Прокіп ключе їх на якесь велике діло до Сянока.

Не такий був тоді Сянік як нині; замок, стояв деревляний дворець сяніцьких жупанів, відтак князів там де нині ринок, був майдан, на середині майдану висів цей дзвін, а довола, де нині жидівські кам'яниці і магістрат, стояли деревляні хижі карпатів-лемків, які бували коженмаками, гончарами, ткачами, ловили рибу, пасли худобу тощо. На полудневий схід від майдану, над берегом урвистої скелі, стояв у давнині істукан бога Перуна, відтак в тім самім місці заходом священника Прокопа, поставлено першу в Сяноці церкву Христову во імя святого Івана Хрестителя, нині зветься це місце „plac św. Jana“...

Звідси розточується в цілім маєстаті прегарна панорама лішнянських та ольховецьких гір, посередині яких веться срібнолентий Сян.

Від раннього рана, від першого сонінка до самого полудня, дзвонив маєстатично Прокіп, дзвонив поважно, давав знати гірнякам-карпатам, щоб спішили на якесь велике діло до Сянока, щоб спішили рішити свою долю-судьбу. Гомін його голосу був цього дня якийсь

Лихо не свить, вломники не дармують! Тому обзпечуйте своє майно від крадежі з вломом в Товаристві взаїмних обезпечень

«ДНІСТЕР»

Львів, вул. Руська ч. 20.

дивно поважний, робив в душі кожного руснака якийсь сильний предовгий настрої. Він проникав їхні нерви, їхні жили, добирався до костей, вони довго, предовго його чули. Коло полудня умучився, відпочав спрацьований робітник народний, а карпатам все у душі та костях дзвонило... Це Прокіп говорив з ними. Його слова: — „Не дайтеся, три-май-те-ся, не дай-те-ся, три-май-те-ся!! — довго, предовго гомоніли на дні серця щасливих карпатів, вони переходили з покоління на покоління. Слова цього Прокопа помогли карпатам досягнути найбільше щастя на землі, бо злучили їх з великими руськими племенами в одну велику державу: Русь-Україну. Тоді Прокіп незвичайно тишився щастям своїх дітей і з усмішкою шоденно, а поважно гомонів до них: — „Мо-вив-я! мовив-я! мо-звив-я! три-май-те-ся, не дай-те-ся! Три-май-те-ся, не дай-те-ся“!!

Однак, правнукам поганим за добре було на руській землі, замного оброку давала їм їхня Мати-Україна, а замало від них праці вимагала, бо багата пані собі була. Уся у золоті. Пестила їх, голубила, а не приучувала до тяжкої праці. Її діти розпустились, розлінивились... забули за золоті слова Прокопа... За 500 літ свобідного життя пустили до себе з заходу малу сигнатурку, яка зачала їм цвірінкати: — Przyjmcie nas — przyjmcie nas — przyjmcie — nas — przyjmcie — nas, będziemy jedli — będziemy pi-li, będziemy się we-se-li-li aż po-pas—aż po-pas...

Прокіп засумував, гіркими слізьми заплакав, заривав... Мучився довго бідняга — аж з жалю серце йому пукло... Сеї ночі упав з високої вежі на землю і зарився в ній на віки...

Але... не на віки...

Останки племені руснаків-карпатів вірять в це сильно, що прийде час, а Прокопа дістануть, змурують йому вежу з тесового каменю і повісять знову на тім самім місці, де колись гомонів: — не дай-те-ся, три-май-те-ся, але перед тим мусять наново злучити зі своєю Матерю Україною-Русю, котра простить їм гріхи, приверне до лона і останню сорочку здійме з себе і дасть своїй дитині, щоби тільки була з нею разом. (Дальше буде).

Дерев'яна церква св. Проп. Ізії, збудована в 1660 р. в селі Великі Сторожі коло Сянока.

Спільке свячене

в Королівському Вороблику

Завдяки кількох людей засновано в квітні ц. р. Комітет, зложений з членів Кружка „Сільського Господаря“, який занявся уладженням спільного свяченого для усіх членів названого Кружка в дні 5. травня цього року.

Вже від год. 13. почали сходитися члени, в загальній кількості 105. Коли вже всі зійшлися, наступила спільна знімка перед домівкою Кружка всіх членів, аматорського гуртка і правління. По знімках д-р К. Цеплий привитав зібраних членів річевою промовою. З рамени Комітету говорив голова амат. гуртка Ст. Вархоляк, підкреслюючи в своїй промові культурно-освітню працю Кружка „С. Г.“ з її додатніми вислідами за несповна 8 місяців від засновання. Дальше докладчик заохотив зібраних до дальшої витривалости у культурно-освітньому змаганні, не звертаючи більшої уваги на перешкоди і колоди противного „старого“ табору.

Опісля д-р К. Цеплий присвятив трохи уваги порівнянням піднесення культурного рівня у нас та деінде, зясував необхідність піднесення видаїности нашої землі і т. п.

Бурхливими оплесками нагородила сая промовців, даючи тим доказ зрозуміння порушених справ.

Підчас споживання спільного свяченого, з ініціативи д-ра К. Цеплого, Ст. Вархоляк перевів збірку на „Рідну Школу“ та члени по змозі, дрібними датками поперли що думку. Треба піднести, що спільне свячене відбулося без алькоголю, та власне замість алькоголю переведено збірку на „Рідну Школу“.

Опісля відспівано багато українських народніх пісень, на закінчення при звуках патефону, молодіж — то трохи й старші забавилися. Вже зоріло, коли вдоволені члени цим першим спільним свяченим і бадьорим духом розійшлися домів.

Честь Вам чесні Брати! (В.с.)

3 жалібної хроніки

Дня 12. квітня ц. р. померла в Перемишлі в 74 р. життя **Пелягія Фільцова**, матір д-ра Михайла Фільца, адвоката і відповідального редактора «Українського Слова». Покійна була примірною матірню й громадянкою. Вічна Її Пам'ять.

Дня 16. 4. ц.м. помер після довшої недуги свідомий громадянин, член Кружка «Сільського Господаря» і передплатник «Народньої Справи», б. п. **Павло Вархоляк**, на 73 році життя. В похоронах, які відбулися в дні 18. 4. мимо робучого дня, взяло участь понад 100 членів і прихильників Кружка «Сільського Господаря». В. Й. П.

Українське краківське громадянство понесло в останньому часі велику втрату, бо оце не стало між ним одного з найкращих його співгромадян бл. п. **Івана Сквiртнянського**. Родився покійний на Лемківщині в селі **Поляни**, грибівського повіту 1873 р. Тут і отримав початкову освіту й з нею пустився у світ. Спершу служив у війську, згодом у поліції, а вкінці у краківському магістраті. Ставши емеритом, перенісся до своєї Лемківщини до с. **Фльоринки**. Тут поселився й взявся до праці над освідченням своїх братів лемків. Та тут стрінувся з різними перешкодами так зі сторони своїх, як і чужих. Огірчений неповідненням вертає назад у Краків, де провадить аж до самої смерті купецьке підприємство. Тут пробув покійний майже більшу частину свого життя. Тут горнувся до всякої праці. Застав тут одиноке українське товариство «Просвіта». Лежало йому на серці виховання в українському дусі молоді, що в чужих школах не мала змоги почути нічого про своє рідне: історію, літературу, мову. Сам, живучи в чужому морю, знав добре вагу всього, що рідне—українське.

І тому вже в 1912 р. разом із іншими громадянами заснував Кружок **«Рідна Школа»**. Зачалися рідношкільні курси. Покійний ходив від хати до хати, збирав дітей і провадив до **«Рідної Школи»**. І в цьому напрямі працював покійний до останньої хвили свого життя, живо інтересувався справами **«Рідної Школи»** все перший спішив із матеріальною поміччю кожному товариству, не жалуючи при цьому навіть більших датків. Покійний був теж членом основником Т-ва **«Відродження»**, Т-ва **«Охорони Воєнних Могил»** та довголітнім членом Виділу Т-ва **«Просвіта»** у Кракові. Всюди був взірцевим, тихим працівником. Особливою печатли-

вістю оточував ремісничу молодь і служниці, стараючися їх втягнути у згадані товариства, щоби не загубилися в чужому морю. А недовго перед своєю смертю, бо зазедви тиждень перед нею, причинився у великій мірі до засновання при Т-ві **«Просвіта» Самоосвітнього Кружка**, що саме має заопікуватися ремісничою молоддю й слугами.

Словом—покійний інтересувався всім життям у Кракові й брав у ньому живу участь, хоч і прикостей чимало зазнавав таки від своїх.

Своїм дітям, а оставив їх п'ятох, дав як найстаранніше виховання. І хоча між чужими зростали, то всетаки під дбайливим оком Покійника, зросли на свідомих українців і всі ніраз не відступають, як це часто водиться, від батьківських заповітів, але йдуть слідами свого покійного батька.

Умер бл. п. Іван Сквiртнянський у Велику Пятницю (26. IV. 1935.). Вістка ця громом понеслась поміж краківським українським громадянством, залишаючи у всіх невимовний жаль.

Похорони відбулися у Великий Понеділок (29. IV.) на Раковицькому кладовищі. Прийшли попрощати в останнє й вирядити в далеку дорогу свого товариша, взірцевого невтомого працівника, свогого дорадника, опікуна всі: громадяне й товариства з вінцями. Надгробне слово сказав п. радн. Цибяк, вичислюючи заслуги та славлячи як взір Покійника.

І могутне **«Христос Воскрес»** понеслось в останнє, як краківське громадянство зі жалем і болем клало спочати в чужій землі свогого найкращого Друга. Земля йому пером. С.

Господарські справи

Цьогорічна весна навчила неодного багате доброго. Ще від осені не було доволі бульби, не видалася, ледви пів ямки понакопували. Збіжка теж не дописало, овес на пеньку остав. Усе вийшло в зимі, найгірша біда, не було чим довести домашні тварини до зеленої паші. Деякі господарі, що давніше годували безрогу на мясо, викормили весь занас бульби, бо надіялися, що буде значний прибуток. Бувало давніше, ще чотири-пять років—вивезе господар повні полукішки малої безроги, нагорнув грошенят як полови; платили 50—80 зл. за одно відплекане поросля. Розживався газда, поширював хату, будував—хоч не конче треба! Нову, докупив нивку, позичив та помножував своє господарство. Аж напосілася чорна хмара, впали ціни на господарський приховок, ніночому господарські вироби,

хоч міське, дорожіло—підскакувало у цінах.

Одначе не стямився робучий на-рід, дальше оставав при своєму, не передбачував, не знав подій у світі, бо не любить часописів, (хай пани читають—привик газдувати без письма) тому біда розпосідалася, аж лячно ставало.

Були деякі, що хотіли ратувати себе, але довги і відсотки від позиченого вязали їхні руки.

Ще в зимі цього року збували бульбу, напрошувалися за корець 2 і пів зл., аж нагло в часі весни бульба по 8—10 злотих від кірця. Плати, як хочеш посадити, бо не будеш їсти; голод!

Овес платили зразу 11 злотих за 100 кг.—в часі весни годі було його набути по 18—20 зл. Таке саме з цибулею, ячменем, оркішом, викою та другим насінням.

Це довело господарів до крайнього огірчення. Деякі закинули поле, чим було, другі полишали ріллю на пасовисько—знову інші махнули рукою на все.

Тут саме бачимо, що першою потребою нашого села стає під теперішню пору добре друковане слово. Часопис—це необхідна права рука, це дороговказ господарського життя-буття. За вказівками треба піти, тоді не буде тої недолі в наших горах. Треба організуватися! Можете бути яких хочете переконань, одначе спільну дорогу мусить відшукати господарська організація. Чи багато приносять нам різні зайві сварки—ти такий, сякий—ти за тим—він за цим в часі, як біда геломшить усіх без розбору? Аж дивно, що українське село не відшукало себе ще досі. Рука в руку—рамя об рамя—як один муж повинні всі господарі станути до народнього зриву, до піднесення свогого добробуту. Нема читальні, засновувати Кружки **«Сільського Господаря»**, тут шукати знання. Наука сама проситься, намагається ввійти до ваших хат, одначе зачинаєте її дорогу.

Так довше не сміє бути! Тирольці мають ще більше каменисту ріллю, однак не знають біди. Ще до війни виходив там тижневик, що писав, вказував, навчав, що та як робити господареві; зокрема кожного дня, щоб підносити своє та народне майно! І добилися. Гріш виданий на науку сто разів вертається в народі. На це маємо вчених, щоб разом працювали з народом, лише відчиняйте ваші ворота!

поступі.

Пані до служниці: — Чомуж ти, Ганю, не стерла цього павутиння, шф є над шафою? Вже третій день його там бачу.

Служниця: — Бо я думала, що це є радіо, прошу пані.

Геть з алькоголем!

Вступайте в члени Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження“ у Львові, вул. Домініканська ч. 11. — Всч. Отці Душпастирі засновуйте в своїх парохіях Кружки „Відродження“.

**Проч шпіритаю! Геть з кропкою!
Перебудувимо українську Лемківщину!**

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Михайло Гузиляк: по кінець року вишен ще 1.90 зл.

Вп. Дмитро Гаречмак з Тар: має заплачено по кінець року, заплатив зевідомий. Поширюйте «Нашого Лемка», побачите, що добмося сонця.

Вп. Параскевія Дудра: має заплачену цілорічну передплату за «Нашого Лемка» та «Жіночу Волос». Дб. Степан Дудра з Америки прислав 1 ам. дол. на передплату Своїй Мамусі. Щирій привіт.

Вп. Олександр Кіляр: заплатив 3 зл. вишесво. Щиро здоровимо.

Хв. Секретаріат Учит. Громади в Мукачеві: годимося, шлемо.

Вп. Степан Кіцей, Канада: передплата на один рік виносить для Америки і Канади півтора (1.50) ам. долара. Шлемо та щиро здоровимо, придійте нам нових передплатників.

Вп. Іван Петрик з Пассаїну: 1 ам. долар одержали, часопис шлемо точно. Подбайте про нових передплатників. Щирій привіт зо Старого Краю.

Вп. Д. Ільчишин: щиро дякуємо, одначе з'означили бп. Вбачайте.

Вп. Микола Пилип: заплатив 2 зл. — передплата вирівняна по кінець ц. р. Поширюйте «Нашого Лемка».

Вп. О. Гдинський, Лубно: 1.80 зл. вишесали, «Наш Лемко» йде від 1. ц. р. Неодержали числа послалимо.

Вп. Д. Данилишин Люб.: переписуємо на Дмитра Перегрима в Чирній к. Світлиці та шлемо часопис, окремо в листі. Привіт.

Іванка: славно, піде.

**Курім лише найкращі
свої рідні**

**паперці
„Калина“**

**ФАБРИКА в ТЕРНОПОЛІ
фабричний склад:
Львів, ул. БЛЯХАРСЬКА ч. 11.**

Неотримані числа «Нашого Лемка», реклямуйте. Реклямація вільна від поштової оплати.

Учасник мільйона

Власником одної з чверток льосу чис. 87.111, що на нього впала виграна мільйона злотих, є п. Петро Навроцький зі Скали під Ойцовом, де має гастрономічне заведення. Вище його світлина.

Пан Н. вже зреалізував в Генеральній Дирекції Державної Льотерії належну йому суму 200.000 зл. й ульоквав її наразі в Банку Господарства Краєвого. Він задумує збудувати за ці гроші чиншовий дім в Кракові.

Тепер ми вже в часі 83-ї льотерії, що як в домо, передбачує крім звичайних чотирьох клас ще додаткове безплатне різдвяне тягнення. З огляду на великий попит на льоси до 1-ї класи, треба спінитися з абуванням, бо може їх забракнути.

Особливо полекшу будуть мати ті, що здобули т. зв. виграну на потіху, бо набуття льосу до 1-ї класи нічо не буде їх коштувати.

**Кооператива
„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Львів, Церковна 2.**

виробляє найкращої якості

**Ц И К О Р І Ю „Луна“
підмінку кави „Пражінь“
СОЛОДОВУ КАВУ „Луна“**

Всі купуємо тільки вироби
рідного промислу.

КУПУЙТЕ

**цукорки й помадки
„Фортуни Нової“**

Крамниця—Львів, Руська 20.

КОВАЛІ!

Ковалі гарту Духа —
Ви володарі світа єдині —
В нинішнім затмінню!
Гартуйте думку —
Куйте безсмертну зброю — ідею!
Іскри Ваші падають у землю,
Принесуть овоч в догідну хвилю
В них! Сміло та бодро на прю!
Бо жадна сила пекольна
Не опреться Вам на землі.
Падут від громів Ваших,
Моцарства — божища дерев'яні —
Розторожите в порох сили омаші.
По Вашій волі Брати! Ковалі! —
У віки настане правда на землі.

Олег.

Поради і відповіді

К. Г. — Устава каже, що в селі має бути солтис, про громадського поліца (варгяра) не згадує. Чи буде такий, чи ні—це залежить від громадського бюджету, датки на варгяра теж неправно стягає солтис.

М. П. (Грибів)—пише, що задумує будувати нову хату та що війт збірної громади жадає за приїзд до села на означення і затвердження проекту будови господарської хати: за канцелярні видатки 1'50 зл., за комісію для себе 7 зл., для свого секретаря 4 зл., для солтиса 2 зл., для команданта воєн. сторожі теж деякі злоті (на зорівку прим. скл.). Зокрема домагається проекту будови хати зладженого фаховим рисівником (інженером).

Подаємо, що поступовання війта є кривдяче, бо проект будови сільської хати, стодоли та інших будинків може собі кожний сам нарисувати, на це не треба аж інженера; такий припис обов'язує в містах. Про оплати треба донести (написати зажалення) до тамошнього староства. Про все писати до нас.

П. Пор. Стрижів: ніхто не може заборонити Вам ні Вашій Рідні вишивок. Усі культурні народи чваняться своїм народним мистецтвом, тож і кожний свідомий українець шанує свою національну гідність. Хотіли б чужі народи вбиратися так чудово як українець вдягається, однак не мають таких чудових вишивок. Це українська краса!

Не можу тобі дозволити, щоб ти запрошував до себе когось як приятеля, допроваджував його до такого стану, якби він був твоїм ворогом. Хайби ти краще свій напій був виляв на землю! Запрошуєш приятеля до себе, щоб він бавився та змушуєш його ковтати смерть. Подаш йому вино — отже отрую. Все, що шкодить здоровлю тіла і душі, є отрутою, а диню є більшою отрутою, чим звичайна.

Св. Аврозій.

ЦІННИК ОГолошень: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот., Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот. Дрібні оголошення за слово 10 сот.